

Grey Scale #13

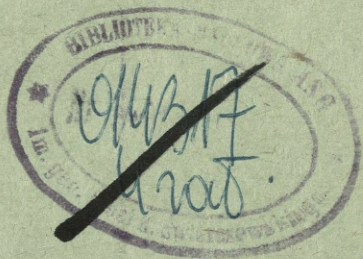
DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

39

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

DO J. KU
SŁUŻBY

TAJNE

Egz. Nr 486

ZESZYT TAKTYCZNY
6(51)

~~039812~~

WARSZAWA WYDZIAŁ NAUKOWA ASG WP

1970 Archiwum Biuletynu Zbiórów Specjalnych

Nr ew. 039812

039812

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

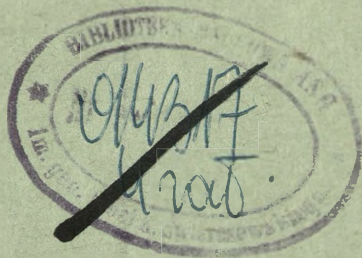
Centimetres

Inches

DANES-PICTA.COM

39

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

DO J. KU
SŁUŻBY WSG

TAJNE

Egz. Nr 486

ZESZYT TAKTYCZNY
6(51)

~~039812~~

WARSZAWA WYDZIAŁ NAUKOWA ASG WP

1970 Archiwum Biżetu Zbiórów Specjalnych

Nr ew. ....

~~039812~~

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

00 02 0
SLUŻBY 4-40

T A J N E

Egz. Nr..... 486

ZESZYT TAKTYCZNY

6(51)

Przeł. pt 12657 R

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Specjalnych
Nr ewid. *039812*

W A R S Z A W A

1970

Materiał do niniejszego Zeszytu opracowali: do części pierwszej — płk dypl. Daniel Kubajewski, ppłk dypl. Zdzisław Wrześniak; do części drugiej — ppłk dypl. Stefan Tretyn (główny autor ćwiczenia), płk dr Stefan Pataj, ppłk dypl. Teofil Wójcik, mjr dypl. Włodzimierz Skrzecz.

Opis. p. 100. 11. 1940

SPIS TREŚCI

	Str.
Część pierwsza: „Planowanie działań przeciwdywersyjnych na obszarach lesistych województwa” (Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszycie Taktycznym nr 5/50, 1957 r.)	5
Wypracowanie decyzji dotyczącej planowania działań przeciwdywersyjnych na obszarach lesistych województwa	5
1. Analiza zadania	5
2. Ocena położenia	6
3. Proponowana decyzja zastępcy szefa WSzW dotycząca prowadzenia działań przeciwdywersyjnych na obszarach lesistych województwa	11
Część druga: „Przejście dywizji zmechanizowanej do obrony wybrzeża morskiego w toku operacji zaczepnej armii”	13
I. Niektóre zagadnienia dotyczące obrony wybrzeża morskiego przez dywizję zmechanizowaną w operacji zaczepnej armii	13
1. Poglądy państw członków NATO na organizację i prowadzenie morskich operacji desantowych	13
2. Ogólne zasady obrony wybrzeża morskiego przez dywizję zmechanizowaną w operacji zaczepnej armii	14
II. Założenie ogólne do tematu: „Przejście dywizji zmechanizowanej do obrony wybrzeża morskiego w toku operacji zaczepnej armii”	20
Sytuacja artyleryjska 16 DZ	25
Sytuacja inżynierska 16 DZ	29
Sytuacja tyłowa 16 DZ	32

Załączniki:

Do części pierwszej:

- a) Szkic nr 1 — Plan działań przeciwdywersyjnych na zagrożonych obszarach województwa bydgoskiego.

Do części drugiej:

- a) Szkic nr 1 — Położenie operacyjne wojsk własnych i wiadomości o nplu o 16.00 23.7 (Mapa 1 : 500 000).
- b) Szkic nr 2 — Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 16.00 23.7 (Mapa 1 : 100 000).

CZEŚĆ PIERWSZA

PLANOWANIE DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH NA OBSZARACH LESISTYCH WOJEWÓDZTWA

(Proponowane rozwiązanie zadania zamieszczonego
w „Zeszytach Taktycznym” nr 5/50 1970 r.).

WYPACOWANIE DECYZJI DOTYCZĄCEJ PLANOWANIA DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH NA OBSZARACH LESISTYCH WOJEWÓDZTWA

Narastanie zagrożenia dywersyjnego w północnej części województwa może doprowadzić do tego, że niektóre powiaty nie będą w stanie zabezpieczyć własnymi siłami planowanego przegrupowania wojsk. Dlatego też szef WSzW nakazał swemu zastępcy do spraw operacyjnych zaplanować użycie do działań przeciwdywersyjnych w rejonie BORÓW TUCHOLSKICH części sił szczebla wojewódzkiego.

W tej sytuacji zastępca szefa WSzW do spraw operacyjnych przystąpił do analizy otrzymanego zadania, oceny położenia, a następnie sformułowania propozycji decyzji dotyczącej prowadzenia działań przeciwdywersyjnych na obszarach lesistych północnej części województwa. Po powzięciu decyzji przez szefa WSzW, przystąpił on do opracowania planu działań przeciwdywersyjnych.

1. Analiza zadania

W związku z zaistniałą sytuacją na terenie województwa bydgoskiego, a szczególnie w północnych lesistych powiatach województwa, WKO BYDGOSZCZ otrzymał na okres zagrożenia i początkowy okres wojny następujące zadania w zakresie działań przeciwdywersyjnych:

- wzmocnić ochronę i obronę przede wszystkim obiektów komunikacyjnych;
- przewidzieć maksimum sił manewrowych w zagrożonych powiatach do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych;
- przewidzieć siły szczebla wojewódzkiego dla wzmocnienia sił powiatów podczas działań przeciwdywersyjnych;
- przewidzieć w planie działań przeciwdywersyjnych województwa ewentualne użycie części sił w walce z desantem powietrznym nieprzyjaciela;
- przeciwdziałać narastaniu psychozy wojennej wśród ludności cywilnej i wziąć udział w zwalczaniu działalności sabotażowej.

Z zadań tych wynika, że główny wysiłek należy skupić na przeciwdziałaniu dywersji, zwłaszcza wymierzonej przeciwko obiektom komunikacyjnym. W tym celu bot (pot) powinny przyjąć takie ugrupowanie,

które umożliwiłoby oddziaływanie niewielkimi siłami na korzyść sił wykonujących zadania ochronno-obronne, a równocześnie zgrupowanie większych sił do prowadzenia działań manewrowych.

Prowadzenie działań przeciwdywersyjnych w tym rejonie wymaga zorganizowania współdziałania między siłami poszczególnych powiatów oraz między siłami powiatowymi i wojewódzkimi (w tym także sąsiednich województw: gdańskiego i koszalińskiego).

Przewidywanie użycia części sił województwa do zwalczania desantu powietrznego wymaga zapewnienia szybkiego przerzucania sił w rejon ewentualnej walki, w związku z czym konieczne jest utrzymanie odpowiedniej ilości środków transportowych w dyspozycji WŚW i stałe utrzymywanie łączności z dowódcami oddziałów wyznaczonych do tego działania.

Wzmocnienie ochrony obiektów komunikacyjnych wymaga — oprócz ciągłej ochrony obiektów — intensywnego patrolowania szlaków, a zwłaszcza odcinków prowadzących przez obszary leśne. Patrolowanie powinno być prowadzone z ziemi i powietrza.

Powstawaniu paniki należy przeciwdziałać ściśle współpracując z działem politycznym i działem wewnętrznym według ich planu, w związku z czym konieczne jest ustalenie zadań i zakresu działania sił wojskowych, uwzględniających przewidywane ugrupowanie i podstawowe zadania w zwalczaniu dywersji.

2. Ocena położenia

a) Ocena nieprzyjaciela

Dotychczasowa działalność nieprzyjaciela na obszarze województwa świadczy o jego wyraźnym zainteresowaniu się szlakami komunikacyjnymi, obszarami leśnymi i oddziaływaniu psychologicznym na ludność w celu szerzenia psychozy wojennej i paniki i ewentualnego pozyskania poparcia i współpracy niektórych grup społeczeństwa.

Wynikałoby z tego, że szlaki komunikacyjne będą głównym celem działania dywersji, a obszary leśne posłużą do zorganizowania baz dla przerzucanych na obszar województwa grup dywersyjnych. Nie jest wykluczone tworzenie band zbrojnego podziemia z ludności miejscowej, a przynajmniej wykorzystanie elementów wrogich do udzielania pomocy grupom dywersyjnym w zakresie rozpoznania i zaopatrzenia w żywność.

Warunki demograficzne, terenowe i ocena dotychczasowej sytuacji pozwalają zakładać możliwość powstania niewielkich band zbrojnego podziemia, przede wszystkim w powiatach lesistych województwa bydgoskiego, to jest w powiatach: CHOJNICE, TUCHOLA i ŚWIECIE.

Ze względu na dogodny teren na zachód od rz. WISŁA, a szczególnie w rejonie BORÓW TUCHOLSKICH i na obszarach przyległych, to jest w powiatach: CHOJNICE, TUCHOLA, ŚWIECIE, SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE i BYDGOSZCZ, istnieją możliwości zakładania baz przez grupy specjalne. Szczególnie dogodne do ich zakładania są rejony:

wzdłuż pasma jezior GŁUCHE (8666), ŁĄCKIE (7268), TRZEMIESZNO (6876), lasy pld. CZERSK, OCYPEŁ (6822), WDA (6626), lasy SUCHOBRZEŹNICA (5624), OKONINY (5406). Nie można też wykluczyć możliwości zakładania baz przez grupy specjalne i w innych rejonach, w tym również w większych miastach województwa.

Tak usytuowane bazy pozwolą przeciwnikowi prowadzić działalność dywersyjno-sabotażową na ważnych trasach komunikacyjnych o znaczeniu tranzytowym, a także rozpoznanie wojsk operacyjnych podczas przekraczania tak ważnej rubieży wodnej, jaką stanowi rzeka WISŁA. Szeroka przeszkoda wodna w pewnym stopniu zmusza wojska do skupienia się na przeprawach, co ułatwia rozpoznanie przepraw i wojsk.

Mając powyższe na uwadze, jak również to, że nieprzyjaciel już obecnie prowadzi rozpoznanie i dokonuje aktów sabotażu przede wszystkim na obiektach komunikacyjnych, należy główny wysiłek skupić na przeciwdywersyjnym zabezpieczeniu przegrupowania wojsk.

Na obszarze zagrożonych powiatów (CHOJNICE, TUCHOŁA, ŚWIECIE, SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE i BYDGOSZCZ) mogą działać: od 3 do 5 grup dywersyjno-rozpoznawczych przeciwnika oraz niewielkie grupy zbrojnego podziemia, a nawet pojedyncze osoby wrogo nastawione do Polski Ludowej.

Konieczność utrzymania w tajemnicy początku rozpoczęcia działań wojennych będzie zmuszała nieprzyjaciela do ograniczenia prowadzenia działań dywersyjno-sabotażowych w okresie poprzedzającym wybuch wojny i dlatego należy przypuszczać, że zasadnicze działania sił dywersyjno-sabotażowych rozpoczną się po wybuchu wojny.

Wnioski

1. Z dotychczasowych działań nieprzyjaciela oraz całokształtu warunków terenowych wynika, że główny wysiłek podczas prowadzenia działań przeciwdywersyjnych należy skupić na obiektach komunikacyjnych, zwłaszcza zaś znajdujących się wzdłuż ważnych szlaków tranzytowych, oraz na likwidacji baz sił dywersyjnych.
2. Ze wzmoczoną działalnością nieprzyjaciela trzeba się liczyć w zasadzie dopiero po rozpoczęciu działań wojennych.
3. Celem skutecznego zwalczania działalności dywersyjnej nieprzyjaciela należy nawiązać ściśle współdziałanie między siłami poszczególnych powiatów, a także siłami powiatowymi i wojewódzkimi oraz zorganizować współdziałanie z częścią sił województwa gdańskiego i koszalińskiego. Do patrolowania obszarów leśnych, zwłaszcza ciągnących się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, należy wykorzystywać samoloty eskadry aeroklubu bydgoskiego.

b) Ocena sąsiadów

W związku z możliwością przenoszenia się grup specjalnych i ewentualnych band zbrojnego podziemia kolejno na terytorium różnych zagrożonych powiatów istnieje konieczność ścisłego skoordynowania prowadzonych przez nie działań przeciwdywersyjnych. Dotyczy to za-

równo zagrożonych powiatów województwa bydgoskiego, jak i granicznych powiatów między województwami: bydgoskim, gdańskim i koszalińskim.

W tym celu powiaty graniczne powinny nawiązać ze sobą ściśle współdziałanie:

- powiat CHOJNICE — z powiatami: MIASTKO, BYTÓW, KOŚCIERZYNA, TUCHOLA;
- powiat TUCHOLA — z powiatami: CHOJNICE, ŚWIECIE, STAROGARD GDAŃSKI;
- powiat ŚWIECIE — z powiatami: TUCHOLA, STAROGARD GDAŃSKI.

Grupowanie sił i środków zagrożonych powiatów podczas zwalczania dywersji nieprzyjaciela powinno się odbywać zgodnie z planem działań przeciwdywersyjnych województwa.

Niezależnie od tego w razie nasilenia się działalności dywersyjnej nieprzyjaciela i objęcia nią całych BORÓW TUCHOLSKICH należy zawczasu uzgodnić współdziałanie między siłami i środkami województw: bydgoskiego, gdańskiego i koszalińskiego wydzielonymi do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych. Uzgodnienia będą wymagać: kierunki działania, rejon odpowiedzialności, przekazywanie danych z rozpoznania, organizacja łączności, stosowanie znaków rozpoznawczych itp.

c) Ocena sił własnych

Z oceny sił nieprzyjaciela wynika, że na terenie powiatów północnych województwa bydgoskiego mogą działać grupy specjalne i grupy zbrojnego podziemia i że główny wysiłek działalności dywersyjnej mogą one skupić na obiektach komunikacyjnych.

Jako siły i środki przeciwdywersyjne zagrożone powiaty posiadają:

- bataliony obrony terytorialnej BYDGOSZCZ i CHOJNICE, a od 12.00 18.05 — TUCHOLA i ŚWIECIE;
- pododdziały Komend Garnizonów i Oddziały Garnizonów WSW;
- terenowe, zakładowe i specjalistyczne oddziały samoobrony.

Oprócz tych sił w rejonie BORÓW TUCHOLSKICH może działać kompania bydgoskiego ZOMO i pot oraz część sił gdańskiego pot (trzy kp). Ponadto w wypadku desantu nieprzyjaciela w północnych powiatach województwa przewiduje się użycie do operacji przeciwdesantowej 4 i 15 B WOWewn.

Nasylenie sił własnych zagrożonych powiatów wynosi:

1. Sił organicznych powiatów: CHOJNICE, TUCHOLA i ŚWIECIE:
  - 2/3 bot trzech powiatów = 1905 ludzi (635×3);
  - oddziały samoobrony (służba rozpoznania i porządkowo-ochronna) = 2053 ludzi.

Razem: $1905 + 2053 = 3958$ ludzi.

W tym przypadku osiągnie się nasylenie 88 ludzi na 100 km². ($3958 : 4476 \text{ km}^2 = 0,88$).

2. Sił wojewódzkich działających na korzyść zagrożonych powiatów:
— dwa bp bydgoskiego pot (bez 1 kp i 1 pl 2 kp) = 1032 ludzi;
— kompania ZOMO — 115 ludzi.

Razem: 1032 + 115 = 1147 ludzi.

Tak więc siły powiatowe i wojewódzkie osiągną nasycenie 114 ludzi na 100 km². (3958 + 1147 = 5105 : 4476 = 114 ludzi na 100 km²).

Wojska przewidziane do prowadzenia działań manewrowych (pot, bot i ZOMO) powinny przyjąć takie ugrupowanie, aby można było w pierwszym okresie walki rozpocząć działania przeciwdywersyjne siłami plutonu lub kompanii. W odwodzie należy posiadać większość sił do prowadzenia działań pościgowo-likwidacyjnych i likwidacyjnych.

Wnioski

1. Do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych w powiatach lesistych województwa na każde 100 km² przypada ponad 100 ludzi. Takie nasycenie pozwala na ograniczenie swobody działania i likwidację sił dywersyjnych nieprzyjaciela.
2. Ochronę obiektów przed dywersją i sabotażem prowadzi województwo własnymi siłami i środkami.
3. Do ochrony ważnych obiektów, jak: zakłady chemiczne w ŁĘGNO-WIE, urządzenia radiowe i telewizyjne w TRZECIEWCU, zapora wodna w KORONOWIE, należy wydzielić siły wojewódzkie z pot.
4. Do osłony polowego systemu dowodzenia oraz władz województwa i powiatów należy wykorzystać ZOMO i plutony operacyjne MO, a także OG WSW.
5. Dla ochrony i obrony obiektów o znaczeniu powiatowym i lokalnym należy wykorzystać siły powiatowe i oddziały samoobrony.
6. Ochronę energetycznych linii przesyłowych należy powierzyć powiatom, przez których terytorium przebiegają, i nakazać ochronę ich siłami oddziałów samoobrony.
7. Do prowadzenia rozpoznania oprócz wojskowych oddziałów rozpoznawczych, MO i oddziałów samoobrony trzeba na szeroką skalę zaangażować organizacje paramilitarne i całe społeczeństwo. Ponadto do rozpoznania należy wykorzystać samoloty z aeroklubu bydgoskiego.
8. Dla koordynacji działań przeciwdywersyjnych na północnych obszarach województwa wskazane byłoby utworzyć grupę operacyjną WSzW.
9. W czasie prowadzenia działań przeciwdywersyjnych należy nawiązać ściśle współdziałanie z sąsiadami, a szczególnie z województwem gdańskim.

d) Ocena terenu

Położenie województwa na styku ważniejszych kierunków operacyjnych oraz na dogodnym do działań terenie wielkich dolin przy istnieniu szlaków i węzłów komunikacyjnych o znaczeniu operacyjnym

stawia ten obszar w systemie obrony kraju na jednym z czołowych miejsc.

Województwo przecinają szlaki kolejowe, drogowe i wodne z GDYNI i GDAŃSKA do POLSKI CENTRALNEJ I POŁUDNIOWEJ, krzyżujące się ze szlakami łączącymi BIAŁORUŚ i nadbałtyckie kraje ZSRR z NRD. WISŁA, będąc główną rzeką województwa (płyynie na odcinku 200 km), jest naturalną dużą przeszkodą wodną dzielącą obszar województwa na większą bardziej uprzemysłowioną część zachodnią i mniejszą część wschodnią.

Zwarte kompleksy leśne mające znaczenie militarne — to głównie BORY TUCHOLSKIE rozciągające się na terenie powiatów: CHOJNICE, TUCHOLA i ŚWIECIE, oraz kompleks leśny o mniejszym znaczeniu, znajdujący się w środku województwa na południe od BRDY i WISŁY (PUSZCZA BYDGOSKA).

Obszary silnie uprzemysłowione położone są na terenach przyległych do rz. WISŁA. Do obszarów słabo rozwiniętych pod względem przemysłowym należy cała wschodnia część województwa oraz teren BORÓW TUCHOLSKICH.

Mając powyższe na uwadze należy przypuszczać, że działalność dywersyjno-sabotażową nieprzyjaciel skupi w rejonach uprzemysłowionych, mając bazy grup dywersyjnych w północnych leśnych powiatach województwa i większych miastach, jak: BYDGOSZCZ, TORUŃ, ŚWIECIE i CHOJNICE. Bazowanie grup dywersyjnych na wschodnim brzegu rz. WISŁA jest mało prawdopodobne, gdyż w czasie prowadzenia działań musiałyby one przekraczać dużą przeszkodę wodną.

Lesiste tereny powiatów województwa: TUCHOLA, CHOJNICE i ŚWIECIE oraz powiatów przyległych — SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE i BYDGOSZCZ mają 6581 tys. mieszkańców, co wynosi około 88 ludzi na 1 km², a bez miasta BYDGOSZCZY — około 48 ludzi na 1 km².

Stosunkowo mała gęstość zaludnienia i duże kompleksy leśne stwarzają dogodne warunki do bazowania grup dywersyjnych.

Wnioski

1. Nierównomierność zaludnienia, duże i zwarte masywy leśne oraz duża ilość wrażliwych obiektów (mosty, wiadukty, śluzy, zakłady przemysłowe, zapory, elektrownie itp.) stwarzają dogodne warunki do działalności grup dywersyjnych nieprzyjaciela.
2. Dogodnym rejonem baz grup dywersyjnych jest północno-zachodnia część województwa, to jest powiaty leśne: CHOJNICE, TUCHOLA i ŚWIECIE oraz większe miasta, jak: BYDGOSZCZ, TORUŃ, ŚWIECIE i CHOJNICE.
3. Usytuowanie rzek sprzyja organizacji działań zaporowych wzdłuż nich, co pozwala ograniczyć rozprzestrzenianie się grup dywersyjnych nieprzyjaciela zarówno w kierunku wschodnim, jak i zachodnim.
4. Pokrycie terenu ogranicza możliwości rozpoznania lotniczego, szczególnie ewentualnych miejsc bazowania grup dywersyjnych w powiatach leśnych.

e) Ocena czasu

Obecnie jest 4.05. Pełną gotowość bojową do działań przeciwdywersyjnych należy osiągnąć do 18.05 godz. 12.00.

Na osiągnięcie gotowości bojowej województwo ma dwa tygodnie. W tym czasie do wykonania będą następujące najważniejsze czynności:

- wypracowanie decyzji dotyczącej działań przeciwdywersyjnych (w dniu 4.05);
- opracowanie planu działań przeciwdywersyjnych i wydanie zarządzeń wykonawcom do 6.05;
- opracowanie planów działań przeciwdywersyjnych przez powiaty i przekazanie zadań podległym dowódcom;
- zorganizowanie współdziałania między siłami wojewódzkimi i powiatowymi;
- do 15.05 sformowanie batalionów obrony terytorialnej w powiatach TUCHOLA i ŚWIECIE oraz uzupełnienie lub zorganizowanie wszystkich sił i środków województwa biorących udział w walce z dywersją nieprzyjaciela.

3. Proponowana decyzja zastępcy szefa WSzW dotycząca prowadzenia działań przeciwdywersyjnych na obszarach lesistych województwa

1. Działalność dywersyjna na lesistych obszarach północnej części województwa może doprowadzić do częściowego zniszczenia urządzeń komunikacyjnych i zakłócenia przegrupowania wojsk w kierunku zachodnim.

Działania dywersyjne mogą prowadzić grupy sił specjalnych „Zachodnich”, a także angażowane przez nie osoby (grupy osób) wrogo nastawione do Polski Ludowej. Należy liczyć się z działaniem niewielkich liczebnie i rozproszonych na rozległych obszarach grup w sile około 6—12 osób. Główny wysiłek w pierwszym okresie działalności siły te prawdopodobnie skierują przeciwko obiektom komunikacyjnym.

2. Grupa operacyjna WSzW w składzie: bydgoski pot (bez 1 kp i 1 pl 2 kp), kompania ZOMO, eskadra PZL-101 z podporządkowanymi siłami powiatów: CHOJNICE, TUCHOLA, ŚWIECIE, SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE i BYDGOSZCZ, współdziałając z wydzielonymi siłami pot GDAŃSK (trzy kp) i granicznych powiatów województw GDAŃSK i KOSZALIN, zwalczą siły dywersyjne nieprzyjaciela w rejonie BORÓW TUCHOLSKICH i PUSZCZY BYDGOSKIEJ. Ponadto zabezpiecza przed dywersją nieprzyjaciela następujące trasy komunikacyjne:
  - STAROGARD GDAŃSKI, CZERSK, CHOJNICE, CZŁUCHÓW;
  - CHELMNO, TUCHOLA, ŻŁOTÓW i TUCHOLA, CHOJNICE;
  - FORDON, NAKŁO, PIŁA;
  - drogi rokadowe wzdłuż WISŁY.

Główny wysiłek działań manewrowych grupa skupia w rejonie BORÓW TUCHOLSKICH, przy czym:

- w pierwszym etapie działań pot i ZOMO zapewniają możliwość oddziaływania siłami plutonu, kompanii na korzyść sił organizujących na wyznaczonych trasach ochronę i obronę obiektów komunikacyjnych;
  - w drugim etapie działań większość sił pot i ZOMO przewiduje się wykorzystać do działań likwidacyjnych.
3. Do działań ochronno-obronnych należy wykorzystać oddziały samoobrony i część bot zgodnie z planami obrony powiatów. Dla wzmocnienia sił powiatu SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE — wydzielić 3 pl 6 kp pot, a ponadto siłami pot ochraniać:
- zakłady chemiczne ŁĘGNOWO — 1 kp pot (bez 1 pl);
  - radiostację i telewizyjną stację przekaźnikową TRZECIEWIEC — 1 pl z 2 kp pot;
  - zaporę wodną na rz. BRDA w KORONOWIE — 1 pl 1 kp pot.
4. Do działań manewrowych wyznaczyć:
- a) w powiatach:
    - CHOJNICE — bot (bez 3 kp), rejon rozmieszczenia zgodnie z planem obrony powiatu;
    - TUCHOLA — bot (bez 1 i 2 pl 3 kp), rejon rozmieszczenia zgodnie z planem obrony powiatu;
    - ŚWIECIE — bot (bez 3 kp), rejon rozmieszczenia zgodnie z planem obrony powiatu;
    - BYDGOSZCZ — bot, rejon ześrodkowania las płd. stacji EMILIANOWO;
  - b) pot — rejon ześrodkowania KIEŁPIN (4690), WOZIWODA (5292), BIAŁOWIEŻA (4886);
  - c) kompania ZOMO — rejon ześrodkowania płd.-wsch. STOBNO (5084).
5. Siłami manewrowymi powiatów — być w gotowości do wsparcia działań pościgowo-likwidacyjnych oddziałów samoobrony i części sił bot wydzielonych do działań ochronno-obronnych.
- Pot wspólnie z ZOMO ma być w gotowości do wsparcia działań pościgowo-likwidacyjnych bądź likwidacyjnych prowadzonych przez siły powiatowe.
6. Eskadra PZL-101 ma prowadzić rozpoznanie, skupiając główny wysiłek w rejonie BORÓW TUCHOLSKICH.
7. SD GO WSzW BYDGOSZCZ — TUCHOLA.
- Załącznik** — Plan działań przeciwdywersyjnych na zagrożonych lesistych obszarach województwa bydgoskiego.

CZEŚĆ DRUGA

PRZEJŚCIE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ DO OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO W TOKU OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

NIKTÓRE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO PRZEZ DYWIZJĘ ZMECHANIZOWANĄ W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

1. Poglądy państw członków NATO na organizację i prowadzenie morskich operacji desantowych

Za podstawowy warunek osiągnięcia powodzenia operacji desantowo-morskiej uważa się na Zachodzie uzyskanie zdecydowanej przewagi sił i środków na morzu i w powietrzu.

Przewagę na morzu zamierza się osiągnąć przez:

- wykonanie zmasowanych uderzeń jądrowych na bazy morskie przeciwnika w celu zniszczenia jego sił morskich, artylerii nadbrzeżnej oraz urządzeń portowych;
- niszczenie okrętów przeciwnika w strefie zamierzonej operacji desantowej i izolowanie rejonów lądowania.

Przewagę w powietrzu zamierza się osiągnąć poprzez:

- niszczenie środków obrony przeciwlotniczej przeciwnika;
- niszczenie baz lotniczych oraz samolotów na lotniskach;
- zwalczanie samolotów w powietrzu.

W poglądach teoretyków państw zachodnich daje się zauważyć dążenie do zwiększenia ruchliwości i rozśrodkowania sił desantu. Rozśrodkowanie to zamierza się osiągnąć poprzez większe niż dotychczas rozproszenie sił desantu wzdłuż i w głąb. Oznacza to, że przejście tych sił morzem będzie się odbywać małymi grupami i z dużą szybkością.

Wiele miejsca w literaturze fachowej poświęca się desantom powietrznym i taktycznym desantom śmigłowcowym, jako nieodłącznym elementom każdej operacji desantowej. Podstawowym zadaniem desantów powietrznych jest wiązanie walką odwodów przeciwnika oraz uchwytwanie i utrzymywanie ważnych obiektów do chwili połączenia się ich z desantem morskim. Desanty śmigłowcowe stanowią nieodłączny element rzutu lądującego. Zasadniczym zadaniem desantu śmigłowcowego jest stworzenie dogodnych warunków lądowania rzutu morskiego.

Oddzielnym problemem jest wybór odpowiedniego rejonu lądowania desantu. Rejon ten obejmuje odcinek wybrzeża morskiego, na którym zamierza się wysadzić desant, oraz przyległą do niego strefę. Rejony lądowania z uwagi na charakter współczesnej obrony oraz ciągle zagrożenie jądrowe mogą ulegać zmianie.

Lądowania sił desantu zaleca się dokonywać po zakończeniu przygotowania ogniowego wykonanego przez lotnictwo i okręty wsparcia ogniowego, a w warunkach stosowania broni jądrowej — po wykonaniu uderzeń jądrowych w rejonie lądowania desantu, głównie na bazy morskie, lotniska, artylerię nadbrzeżną oraz odwody przeciwdesantowe przeciwnika.

W pierwszej kolejności desantują rzut śmigłowcowy oraz pododdziały piechoty morskiej. Pododdziały te opanowują i utrzymują odcinki wybrzeża morskiego, ułatwiając w ten sposób lądowanie czołowych fal desantu morskiego. Część sił desantu śmigłowcowego wykorzystuje się do opanowania ważnych punktów i węzłów dróg na podejściach do wybrzeża w celu wzbronienia dopływu odwodów nieprzyjaciela do punktów lądowania. Siły główne desantują najczęściej w kilku, a nawet więcej falach.

Dywizja zmechanizowana ląduje na odcinku szerokości do 40 km. Może ona otrzymać zadanie uchwycenia przyczółka na głębokość do 15 km.

Analizując poglądy teoretyków państw zachodnich na sposoby prowadzenia operacji desantowo-morskich można wyciągnąć następujące wnioski:

1. Współczesne operacje desantowo-morskie, niezwykle gwałtowne i dynamiczne, charakteryzować będzie kompleksowe wykorzystanie różnorodnych sił i środków w celu szybkiego opanowania wybrzeża przeciwnika. Szybkość działania desantu, rozśrodkowane podejście do wybrzeża, zdolność natychmiastowego rozśrodkowywania się w razie potrzeby — oto niektóre tylko założenia i wymagania dotyczące współczesnych operacji desantowo-morskich, z którymi obrońca musi się liczyć.
2. Obok amfibijnych środków desantowania pojawił się nowy środek — śmigłowiec, który zmienił w sposób zasadniczy zasady działania desantu. Obecnie desant śmigłowcowy może być wysadzony w każdym miejscu, niezależnie od charakteru wybrzeża, gdyż opanowanie brzegu może odbywać się jednocześnie z morza i powietrza.
3. Nowe formy i metody prowadzenia działań desantowo-morskich wymagają od obrońców stosowania innych niż dotychczas metod organizacji i prowadzenia obrony wybrzeża morskiego.

2. Ogólne zasady obrony wybrzeża morskiego przez dywizję zmechanizowaną w operacji zaczepnej armii

Posiadanie wybrzeża morskiego stwarza dogodny warunki do prowadzenia morskich operacji desantowych w celu opanowania obiektów przeciwnika na wybrzeżu. Z drugiej jednak strony umożliwia to przeciwnikowi zaatakowanie kraju od strony morza. Jak wynika z doświadczeń drugiej wojny światowej, strony walczące niejednokrotnie zmuszone były do otwarcia nowego frontu od strony morza bądź też prowadzenia na szeroką skalę działań przeciwdesantowych.

W razie zagrożenia lądowaniem znacznych sił nieprzyjaciela, siły okręgu wojskowego i marynarki wojennej mogą się okazać niewystarczające dla zapewnienia skutecznej obrony wybrzeża. W takich wypadkach, a zwłaszcza wówczas, kiedy desant przeciwnika zagraża żywotnym interesom wojsk operacyjnych lub ich komunikacji, zajdzie potrzeba wydzielenia pewnej ilości wojsk operacyjnych do zwalczania desantu morskiego.

Do obrony wybrzeża najczęściej zostanie wydzielony związek taktyczny z odwodu frontu. Wydzielenie związku taktycznego ze składu armii w celu obrony wybrzeża i organizowania obrony przez armię (w początkowej fazie) będzie miało miejsce wówczas, kiedy zaistnieje groźba wysadzenia desantu przeciwnika na bezpośrednich tyłach armii prowadzącej działania zaczepne lub obronne na kierunku nadmorskim, a odwody frontu będą się znajdować w znacznej odległości od przypuszczalnego rejonu lądowania desantu nieprzyjaciela.

Dywizja wydzielona do obrony wybrzeża w granicach PRL będzie ściśle współdziałać z flotyllą obrony wybrzeża (FOW) oraz nadbrzeżnymi bateriami artylerii i rakiet. Nie wyklucza się podporządkowania dywizji znajdujących się w jej pasie obrony baterii artylerii stałej. Natomiast siły OT znajdujące się w pasie obrony dywizji muszą być jej podporządkowane.

Szerokość i głębokość pasa obrony dywizji nie są wielkościami stałymi, zależą one każdorazowo od ilości posiadanych przez dywizję sił i środków własnych, podporządkowanych i współdziałających. Ponadto istotny wpływ na szerokość pasa obrony dywizji będzie miał teren, a szczególnie dostępność wybrzeża do lądowania i prowadzenia natarcia przez przeciwnika.

Uwzględniając, że w pasie obrony dywizji znaczna ilość odcinków wybrzeża będzie niedogodna do lądowania i działania desantów, związki taktyczne i oddziały mogą bronić wybrzeża na znacznie szerszych odcinkach niż w normalnych warunkach. Obowiązujące źródła podają, że szerokość pasa obrony dywizji może wynosić 40 kilometrów i więcej. W wypadku podporządkowania dywizji sił OT szerokość pasa obrony dywizji może ulec zwiększeniu.

Przy określeniu głębokości i szerokości pasa obrony dywizji należy kierować się potrzebami rozśrodkowania wojsk i celowością wyprowadzenia drugiego rzutu poza zasięg większości środków ogniowych przeciwnika oraz stworzenia warunków zapewniających ciągłość oporu przez poszczególne elementy ugrupowania bojowego. Głębokość obrony dywizji może wynosić do 30 km.

W skład ugrupowania bojowego dywizji wydzielonej do obrony wybrzeża morskiego wchodzi te same elementy co i w obronie organizowanej w normalnych warunkach. Niektóre elementy ugrupowania bojowego mogą być tworzone w większej ilości (np. 1—2 OZap i 1—2 OPpanc).

Pierwszy rzut dywizji broni ważnych rejonów na kierunkach dogodnych do lądowania desantu. Przedni skraj obrony powinien znajdować się blisko lustra wody.

W celu uchronienia od uderzeń przeciwnika większości sił i środków pierwszego rzutu dywizji rozmieszcza się je w głębi obrony i utrzymuje w gotowości do obsadzenia przygotowanych pozycji na kierunkach lądowania desantu morskiego i niszczenia desantów powietrznych przeciwnika (głównie śmigłowcowych).

Zasadniczym zadaniem pierwszego rzutu dywizji jest niszczenie sił desantu morskiego podczas podchodzenia do lądowania i w czasie lądowania. W wypadku wylądowania nieprzyjaciela pierwszy rzut powinien kontratakami zepchnąć przeciwnika do morza; w razie niemożliwości rozbicia lądujących sił należy zamknąć kierunki natarcia przeciwnika, a następnie izolować poszczególne odcinki lądowania desantu, stwarzając w ten sposób dogodne warunki do wykonania kontrataków przez drugi rzut dywizji.

Drugi rzut (odwód ogólnowojskowy) dywizji wykorzystuje się dla wykonania kontrataków na przeciwnika, który wylądował i rozwija natarcie w głąb obrony dywizji. Kontrataki wykonuje się z reguły z marszu w ślad za uderzeniami jądrowymi, w celu uniemożliwienia przeciwnikowi umocnienia się na brzegu. W skład drugiego rzutu może wchodzić do dwóch pułków, w tym pułk czołgów. Drugi rzut (odwód) rozmieszcza się zwykle w kilku rejonach w pobliżu dróg w odległości 15—20 km od linii brzegowej.

* * *

Dywizjon rakiet taktycznych jest zasadniczym elementem ugrupowania bojowego dywizji. Jego potężna siła ognia i duży zasięg pozwalają na skuteczne niszczenie sił desantu znajdujących się w dużych odległościach od rejonu lądowania. Rozmieszcza się go w odległości 6—10 km od linii brzegowej.

Artyleria dyspozycyjna dywizji, artyleria oddziałów pierwszego rzutu, współdziałając z artylerią nadbrzeżną oraz okrętami marynarki wojennej, niszczy siły desantu przeciwnika na dalekich podejściach, w czasie lądowania i po wylądowaniu. Wspiera też walkę oddziałów pierwszego rzutu oraz kontrataki wykonywane siłami drugiego rzutu.

Ugrupowanie artylerii przeciwlotniczej składa się z organicznej i ewentualnie przydzielonej dywizji artylerii przeciwlotniczej. Zasadniczym zadaniem artylerii przeciwlotniczej jest osłona najważniejszych elementów ugrupowania dywizji i SD. Część środków przeciwlotniczych można rozmieszczać bezpośrednio nad morzem w gotowości do zwalczania środków pływających przeciwnika.

Organizowane w dywizji odwody i oddziały specjalne rozmieszcza się między pierwszym a drugim rzutem. OPpanc i OZap powinny być w stałej gotowości do zajęcia przygotowanych na brzegu stanowisk (OPpanc) w celu niszczenia środków desantowych i czołgów pływających nieprzyjaciela oraz minowania (OZap) na kierunkach lądowania przeciwnika.

Szczególnie ważną rolę w całokształcie obrony dywizji spełnia zorganizowany system ognia, a w nim — broń jądrowa. Ponieważ dywizja

przechodząc do obrony wybrzeża z reguły otrzyma ograniczoną ilość amunicji jądrowej, jej użycie musi być zaplanowane na cele opłacalne i dobrze rozpoznane. Najbardziej opłacalnymi obiektami uderzeń jądrowych są okręty desantowe podchodzące do lądowania oraz punkty lądowania desantu.

System ognia w obronie wybrzeża morskiego jest to przede wszystkim system ognia przeciwpancernego i przeciwkutrowego, który powinien zapewnić skuteczne zwalczanie okrętów desantowych i czołgów pływających.

Na odcinkach dostępnych do lądowania rozmieszczają się czołgi i środki przeciwpancerne pododdziałów (oddziałów) pierwszego rzutu. Rubieże ogniowe odwodów przeciwpancernych wybiera się blisko lustra wody, aby można było prowadzić ogień na wprost do celów na morzu i na lądzie.

Inżynieryjna rozbudowa obrony wybrzeża — ze względu na ograniczony czas, szeroki pas obrony i niewystarczającą ilość środków inżynieryjnych — nie w pełni zaspokoi potrzeby dywizji. Uwzględniając to, że pewne prace z zakresu inżynieryjnej rozbudowy obrony wykonywane będą siłami OT i marynarki wojennej, uważa się, że główny wysiłek pododdziałów inżynieryjnych dywizji powinien zostać skoncentrowany na rozbudowie systemu zapór oraz rozbudowie rejonów obrony batalionów pierwszego rzutu na kierunkach najbardziej dogodnych do lądowania desantu przeciwnika. System zapór należy rozbudowywać na podejściach do punktów lądowania i na brzegu z takim wyliczeniem, aby ograniczyć w maksymalnym stopniu manewr desantu nieprzyjaciela na morzu i na brzegu.

* * *

Metoda i treść pracy dowódcy i sztabu dywizji nad organizacją obrony przeciwdesantowej mogą być różne, zależnie od warunków, w jakich dywizja zmuszona będzie przejść do obrony wybrzeża. Ogólnie rzecz biorąc, czas na organizację obrony będzie z reguły krótki. Często trzeba będzie jednocześnie wypracowywać decyzje dotyczące obrony i kierować likwidacją skutków uderzeń jądrowych lub walką niektórych oddziałów dywizji.

Najczęściej po dokonaniu analizy zadania zaistnieje potrzeba wydania zarządzenia oddziałom dla odtworzenia gotowości bojowej oddziałów dywizji lub ich wyjścia z walki. Po ocenie położenia (a w sprzyjających warunkach — po rekonesansie) dowódca dywizji podejmuje decyzję, a następnie stawia oddziałom zadania bojowe.

Istotnym problemem w zakresie organizacji obrony jest zorganizowanie współdziałania z marynarką wojenną, jednostkami artylerii nadbrzeżnej i siłami OT.

Podczas gdy dowódca dywizji będzie oceniał położenie, szef sztabu (SWO) powinien przejąć dowodzenie podporządkowanymi siłami OT i nawiązać kontakt z przedstawicielem FOW.

Biorąc pod uwagę krótki czas na organizację obrony, wytyczne do zabezpieczenia działań bojowych wojsk oraz współdziałania dowódca dywizji przekaze wykonawcom bezpośrednio po postawieniu zadań bojowych.

Sztab dywizji opracowuje plan obrony. Praca nad opracowaniem planu obrony (decyzji) zaczyna się po otrzymaniu zadania bojowego przez dywizję i w zasadzie powinna być zakończona do czasu meldowania decyzji przez dowódcę dywizji.

* * *

Walkę z desantem przeciwnika na podejściach do wybrzeża prowadzą siły uderzeniowe marynarki wojennej, lotnictwo oraz wojska raketowe. Po zbliżeniu się sił desantu na odległość około 80 km, do zwalczania nieprzyjaciela włączają się siły flotylli obrony wybrzeża, a następnie artyleria nadbrzeżna i środki ogniowe dywizji — w miarę wchodzenia sił desantu w zasięg ich ognia.

Łądowanie sił desantu morskiego przeciwnika poprzedza z reguły przygotowanie ogniowe sił zabezpieczających łądowanie i wysadzenie desantów śmigłowcowych.

Walkę z desantem śmigłowcowym przeciwnika prowadzą pododdziały rozmieszczone w rejonach łądowania desantu lub odwody oddziałów. Działania pododdziałów prowadzących walkę z desantami śmigłowcowymi polegają na ich zwalczaniu w czasie łądowania oraz izolowaniu sił desantu po wylądowaniu.

Ładujący desant morski zwalczany jest wszystkimi środkami będącymi w dyspozycji broniących się wojsk. W tym czasie główny ciężar walki spoczywa na oddziałach pierwszego rzutu oraz wojskach raketowych i artylerii dywizji.

Pododdziały pierwszego rzutu ześrodkowują ogień wszystkich rodzajów wojsk dywizji na środki desantowe i czołgi pływające. W tym okresie lotnictwo, marynarka wojenna i artyleria nadbrzeżna skupiają swój wysiłek na niszczeniu okrętów wsparcia ogniowego desantu oraz trałowców wykonujących przejścia w zagrodach minowych.

Pododdziały nieprzyjaciela, którym udało się wylądować, zwalczane są przez siły pierwszego rzutu oraz drugi rzut (odwód) dywizji. Głównym zadaniem pododdziałów pierwszego rzutu w tym wypadku jest obrona ważnych rubieży terenowych oraz kanalizowanie działań przeciwnika w celu łatwiejszego zniszczenia jego sił uderzeniemi broni jądrowej i kontratakami wykonywanymi siłami drugiego rzutu dywizji.

Kontrataki wykonuje się w celu rozbicia najsilniejszych zgrupowań nieprzyjaciela i odcięcia ich od morza. W tym czasie wysiłek wojsk raketowych i artylerii oraz lotnictwa i marynarki wojennej skupia się na odcięciu i niszczeniu drugich rzutów (odwodów) nieprzyjaciela podchodzących do łądowania.

W razie niepowodzenia kontrataku siłami drugiego rzutu dywizji należy przechodzić do obrony kolejnych ważnych rubieży w celu utrud-

nienia nieprzyjacielowi natarcia w głąb lądu i na skrzydła oraz stworzenia dogodnych warunków do realizacji zamiarów wyższego przełożonego.

*

*

*

Powyższe rozważania nie wyczerpują, rzecz jasna, całości problematyki dotyczącej omawianego tematu. Mają one jedynie na celu pomóc oficerom w rozwiązaniu przedstawionej sytuacji taktycznej.

**ZAŁOŻENIE OGÓLNE DO TEMATU:
„PRZEJŚCIE DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ DO OBRONY
WYBRZEŻA MORSKIEGO W TOKU OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII”**

Mapy 1 : 500 000 N-33-ABCD.
1 : 100 000 N-33-66—69,
N-33-78—81,
N-33-90—93,
N-33-102—105.

I.

1. „ZACHODNI” w ślad za zmasowanymi uderzeniami jądrowymi przeszli do działań zaczepnych. Po rozbiciu części wojsk ostonowych na terytorium NRD do 23.7 siłami Północnej Grupy Armii opanowali obszar POMORZA ZACHODNIEGO i północną część WIELKOPOLSKI.

W wyniku przeciwuderzenia „WSCHODNICH” na kierunku DRAWSKO POM. — TEMPLIN przeciwnik utracił inicjatywę operacyjną i przechodzi częścią swoich sił do obrony, natomiast na kierunku PIŁA — GDAŃSK i SKWIERZYNA — TORUŃ rozwija działania zaczepne.

2. 1 armia (P) w składzie: 13, 16 i 21 DZ oraz 8 i 9 DPanc rozwija operację zaczepną w kierunku DRAWSKO POM., TEMPLIN. Głównymi siłami walczy na rubieży: pld. SZCZECIN, STARGARD SZCZ., KALISZ POM., a pozostałymi siłami osłania lewe skrzydło głównego zgrupowania uderzeniowego na rubieży: pñ. WAŁCZ, PIŁA, MIASTECZKO KRAJEŃSKIE.
3. Lotnictwo własne wzbrania prowadzenia rozpoznania lotniczego przez przeciwnika, prowadzi walkę o wywalczenie przewagi w powietrzu oraz bombarduje ważniejsze jego obiekty na kierunku działania 1 A.

II.

16 DZ (ćwicząca) z 1/1ABAA od 21.7 rozwijała natarcie na kierunku SZCZECINEK, MYŚLIBÓRZ. Po wprowadzeniu do bitwy 8 DPanc, dywizja została wycofana z walki do drugiego rzutu armii i od rana 23.7 ześrodkowuje się w rejonie ZŁOCIENIEC, RYDZEWO, IŃSKO oraz odtwarza gotowość bojową.

Szczegółowe położenie wojsk własnych i wiadomości o przeciwniku o 16.00 23.7 — patrz szkic, załącznik nr 1 do części drugiej.

III.

O 16.00 23.7 na SD 16 DZ przybył dowódca 1 A i postawił dywizji zadanie bojowe, z którego dowódca 16 DZ wie, że:

1. Związki taktyczne 1 KA (NZ) częścią sił prowadzą działania obronne na kierunku ZŁOCIENIEC, PYRZYCE, natomiast głównymi siłami rozwijają natarcie w kierunku WAŁCZ, CHOJNICE. Istnieje możliwość wprowadzenia na tym kierunku o świcie 24.7 części sił z odwodów operacyjnych oraz odwodu 1 KA (NZ) i rozwinięcia operacji zaczepnej w celu opanowania TRÓJMIASTA.

W portach i bazach morskich NRF i Danii stwierdzono wzmoczony ruch okrętów różnych klas oraz dużą ilość wojsk, prawdopodobnie z 6 DZ (NZ). Ponadto w rejonie płd. HAMBURG stwierdzono dużą liczbę samolotów transportowych.

Od 20.7 lotnictwo npla prowadzi intensywne rozpoznanie wybrzeża morskiego, szczególnie na odcinku KOSZALIN — KOŁOBRZEG i USTKA — DARŁOWO oraz atakuje porty, bazy morskie, lotniska i węzły drogowe na obszarze POMORZA ZACHODNIEGO.

Okręty bojowe NRF i DANII wzmogły swą aktywność, głównie zaś w zachodniej i środkowej strefie BAŁTYKU.

Należy się liczyć z możliwością wysadzenia desantów powietrznego i morskiego w godzinach nocnych z 23 na 24.7 lub 24.7.

W dotychczasowych działaniach obie strony używały broni jądrowej.

2. 1 A (P) siłami głównymi rozwija działania zaczepne w kierunku DRAWSKO POM. — TEMPLIN z zadaniem rozbicia głównych sił 1 KA (NZ) i przeniesienia działań na terytorium NRD. Częścią sił odpiera przeciwuderzenie npla na kierunku: WAŁCZ, CHOJNICE.

3. Dowódca 1 armii (P) zamierza:
Uderzeniami broni jądrowej i lotnictwa rozbić odwody 1 KA (NZ), po czym rozwijać natarcie trzema dywizjami w pierwszym rzucie wykonując główne uderzenie w kierunku DRAWSKO POMORSKIE, SCHWEDT, TEMPLIN.

W zadaniu bliższym: rozbić główne siły 1 KA (NZ), z marszu sforsować ODRE i w 3—4 dniu operacji opanować obszar: TORGELOW, TEMPLIN, FINOW, zapewniając wejście do bitwy 3 APanc (R), po czym rozwinąć działania wzdłuż wybrzeża morskiego. Częścią sił, przy współdziałaniu z siłami OT, przejść do obrony wybrzeża morskiego na odcinku MIELNO, KAMIEŃ POM., osłaniając prawe skrzydło i tyły armii do czasu sforsowania rz. ODRA przez główne siły armii.

4. 16 DZ z 15 B WOP oraz siłami OT ma bronić wybrzeża morskiego w pasie: MIELNO, KAMIEŃ POM., BOBOLICE, GOLENIÓW. Współdziałając z 18 FOW i lotnictwem OPK ma za zadanie wzbronić desantowania i natarcia desantu morskiego na kierunku KOŁO-

BRZEG — SZCZECINEK i KOŁOBRZEG — ŚWIDWIN. Częścią sił ma lokalizować działanie desantu powietrznego.

Główny wysiłek ma skupić w rejonie ..... (dla celów szkoleniowych nie podaje się).

- a) Działania dywizji wspiera 1 DLSzR wysiłkiem 5 e/l LMSz. Ponadto na dzień 24.7 dywizji przydziela się 4 rakiety jądrowe (2×3 kt, 1×10 kt, 1×20 kt) oraz 2 RCH.
- b) WRiA 1 A wykonują na korzyść 16 DZ dwa uderzenia jądrowe o mocy: 1×40 kt i 1×20 kt. Czas i obiekty wskaże dowódca 16 DZ.
- c) OPL dywizja zapewni własnymi siłami. Ponadto dywizja osłaniana jest siłami 1 BAR (OPK) i 1 DLM.
- d) Gotowość systemu ognia — 5.00 24.7, a gotowość dywizji do obrony — 6.00 24.7.

Decyzję meldować o 22.00 23.7 na SD 16 DZ.

5. SD 1 A — BUDOW (3668) czynna od 15.00 23.7. ZSD 1 A — PGR ZWANOWO (5426) czynna od 22.00 23.7. Meldunki składać:
— do godz. 7.00 — dotyczące sytuacji o 5.00;
— do godz. 20.00 — dotyczące sytuacji o 18.00.

IV.

Z wytycznych podanych przez dowódcę 1 A, po postawieniu zadania bojowego, dowódca 16 DZ jest wiadomo, że:

1. Z części sił i środków POW zorganizowano GO „POMORZE”, która organizuje obronę wybrzeża morskiego na odcinku GDAŃSK, MIELNO.
2. Do zwalczania desantu powietrznego z sił OT POW wyznacza się WOSSam oraz 2 BWOW, które zwalczają npla do rubieży BOBOLICE, POŁCZYN ZDRÓJ.
3. 16 DZ podporządkowuje się następujące siły OT:
— 15 BWOP;
— pot „KOSZALIN”;
— bot KOSZALIN, KOŁOBRZEG, BIAŁOGARD, KAMIEŃ POM.
Położenie wyżej wymienionych jednostek — patrz szkic, załącznik nr 2 do części drugiej.
4. Na odcinku MIELNO — KOŁOBRZEG pododdziały OT i 18 FOW przygotowują od godzin rannych 22.7 inżynierską rozbudowę obrony.
5. W KOŁOBRZEGU od 18.00 23.7 znajduje się przedstawiciel 18 FOW.
6. Drogi: BARWICE, NOWE WOROWO, ŁOBEZ, DOBRA, CHOCIWEL i CZAPLINEK, ZŁOCIENIEC, BRZEŹNIAK, BIAŁA do 21.30 23.7 zajęte będą przez wojska 1 A.

V.

Dotychczasowy podział sił i środków w 16 DZ:

49 pz: 1/16 pa, 1 k 16 bsap (bez 1 i 3 pl);

50 pz: 16 pa (bez 1 i 2 d);

51 pz: 2/16 pa, 1 plsap 1 k 16 bsap;

16 pcz bez zmian.

Olnż. — 16 bsap (bez 1 ksap i kid);

OPpanc — 16 dappanc;

OZap — 3 pl 1 ksap 16 bsap;

OZR — kid;

Cawód chemiczny — 16 kopchem.

W dyspozycji dowódcy dywizji — 16 drt, 16 paplot, 1/1ABAA, 16 dar.

VI.

Niniejsze zadanie taktyczne polega na wypracowaniu decyzji dotyczącej obrony wybrzeża morskiego w roli dowódcy 16 DZ.

Załączniki:

Tabela nr 1 — Wyciąg z arkusza identyfikacji wojsk npla (w tekście).

Tabela nr 2 — Wykaz strat w oddziałach 16 DZ o 16.00 23.7 (w tekście).

Szkic nr 1 — Położenie operacyjne wojsk własnych i wiadomości o nplu o 16.00 23.7 (mapa 1 : 500 000).

Szkic nr 2 — Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 16.00 23.7 (mapa 1 : 100 000).

Tabela nr 1

Wyciąg z arkusza identyfikacji nieprzyjaciela

	Dywizje, samodzielne brygady	Oddziały (pododdziały) dywizyjne		Inne	Samodzielne oddziały	Uwagi
		Brygady i bataliony	Artyleria			
Grupa operacyjna	? (NZ)	16 BZ : 161 bpzmot, ? bz, 163 bz, ? bcz, 16 b rezerwowyy ? BZ : ? bpzmot, 172 bz, 173 bz, ? bcz, 170 b rezerwowyy 18 BPanc : ? bz, 183 bcz, 184 bcz.	650 d „S“ 6 d „HJ“ 6 pam ? daplot	? brozop ? bsap 6 bł	12 d 203,2 mm 2. d 155 mm 1 kompania komandosów	Prawdopodobne ukończenie — około 95 %
	1 ZBO	? bz, ? bz, 3 bz ? bcz	1 da	ksap kppanc		
	? SBPD (Br)	1 bpd, ?, ? bpd 16 pczl	2 spal			

Wykaz strat w oddziałach 16 DZ o 16.00 23.7

Oddziały i pododdziały	Ludzie (brak do etatu)	Moździerze		Art. ppanc 85 mm	PPK	Artyleria			Czołgi		Transportery	
		82 mm	120 mm			SPG	122 mm hb	152 hba	122 arm.	Art. plot	znisz.	uszk.
49 pz	470	4	3	2	1	1	-	-	4	5	13	9
50 pz	482	3	4	2	2	2	-	-	6	3	16	7
51 pz	433	3	2	1	1	-	-	-	5	4	14	11
16 pcz	206	-	-	-	-	-	-	-	13	8	-	-
16 drt	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 pa	112	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-	-
16 paplot	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 dappanc	48	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
16 dar	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 br	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
16 bł	55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 bsap	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pododdziały	450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
R a z e m	2160	10	9	5	7	5	2	1	28	20	44	29

SYTUACJA ARTYLERYJSKA 16 DZ

I.

Położenie drt i artylerii 16 DZ o 16.00 23.7:

1. 16 drt (R-70) na stanowiskach startowych — patrz szkic, załącznik nr 2 do części drugiej. Dywizjon posiada:
  - w baterii pierwszej (dyżurnej) — raketę o mocy 10 kt;
  - w baterii drugiej — raketę o mocy 3 kt w gotowości nr 3;
  - w baterii trzeciej — raketę chemiczną;
  - w punkcie obsługi technicznej znajdują się dwie rakiety chemiczne i jedna raketa jądrowa z głowicą o mocy 3 kt; wszystkie rakiety w gotowości nr 4.Ukompletowanie w dywizjonie: sprzętu — według etatu, ludzi — w 92%.
2. 16 pa (bez 1 i 2/16 pa) jest w marszu do rejonu ześrodkowania pld. JANKOWO (3250). Stan amunicji w 3/16 pa — 0,35 jo, a w tyłach pułku — 0,1 jo. Ukompletowanie ludzi: 3/16 pa — w 94%, a w pododdziałach dowodzenia i kwatermistrzowskich pułku — w 92%. Straty bezpowrotne 3/16 pa w sprzęcie artyleryjskim: dwie haubice 152 mm, jedna armata 122 mm.
  - a) 1/16 pa początkowo wspiera walkę, a następnie wyjście z walki 49 pz. Po wyjściu pułku z walki dywizjon ma się ześrodkować do 20.00 w rejonie BRZEŹNICA (3246) i przystąpić do odtwarzania zapasów materiałowych. Straty bezpowrotne: dwie haubice 122 mm. Ukompletowanie ludzi w dywizjonie — 85%. Stan amunicji — 0,4 jo;
  - b) 2/16 pa po wyjściu z podporządkowania dowódcy 51 pz rozpoczął marsz do nakazanego rejonu ześrodkowania — północny wschód JANIKOWO (3450). Strat w sprzęcie dywizjon nie ma. Ukompletowanie w dywizjonie ludzi w 92%. Stan amunicji — 0,2 jo.
3. 16 dar (BM-14) kończy ześrodkowywanie w rejonie podanym w załączniku nr 2 do części drugiej. Strat w sprzęcie dywizjon nie ma. Ukompletowanie w dywizjonie ludzi w 90%. Stan amunicji — 0,4 jo.
4. 16 dppanc jest w marszu do rejonu ześrodkowania: (wył) DRAWSKO POMORSKIE, zabudowanie (3652), PGR MIEJSKI DWÓR (3654). Dywizjon poniósł następujące straty: w sprzęcie — 2 armaty 85 mm i trzy wyrzutnie PPK, w ludziach — 48. Stan amunicji: 0,3 jo do armat 85 mm i 0,5 jo do PPK.
5. 16 bateria dowodzenia dowódcy AD ześrodkowana jest w rejonie sztabu 16 DZ. Ukompletowanie w baterii sprzętu zgodnie z etatem, a ludzi w 95%.
6. Artyleria pułków zmechanizowanych — patrz tabela nr 3.

Rodzaj sprzętu	49 pz		50 pz		51 pz	
	stan sprzętu	stan amunicji	stan sprzętu	stan amunicji	stan sprzętu	stan amunicji
haubice 122 mm	5	0,2 jo	4	0,15 jo	6	0,2 jo
moździerze 120 mm	6	0,3 jo	5	0,2 jo	7	0,2 jo
moździerze 82 mm	14	0,35 jo	15	0,2 jo	15	0,3 jo
armaty 85 mm	1	0,15 jo	2	0,25 jo	2	0,25 jo
wyrzutnie PPK	9	0,4 jo	8	2,5 jo	9	0,4 jo
SPG-9	4	0,23 jo	4	0,25 jo	5	0,2 jo

II.

Zadanie otrzymane od przedstawiciela sztabu WRiArt. 1 Armii:

O 16.00 23.7 dowódca artylerii 16 DZ był obecny podczas stawiania zadań bojowych dowódcy 16 DZ, a następnie otrzymał od przedstawiciela sztabu wojsk rakietowych i artylerii 1 armii następujące dane dotyczące artylerii 16 DZ:

1. Środki rakietowe frontu i armii są w gotowości do zwalczania sił desantu morskiego przeciwnika w rejonach ich załadowania i podczas przejścia morzem;
2. Wojska rakietowe armii wykonają na obiekty podane przez dowódcę 16 DZ dwa uderzenia jądrowe o mocy 40 i 20 kt. Punkty przygotowania danych określi sztab artylerii dywizji.
3. W pasie obrony dywizji działają:
  - w rejonie KOŁOBRZEGU 11 bateria artylerii stałej, a w rejonie USTRONIA MORSKIEGO — 12 bateria (armaty 130 mm);
  - 3 samodzielny dywizjon artylerii nadbrzeżnej, który do końca dnia 23.7 ma się przegrupować i zająć stanowiska ogniowe w rejonie NIECHORZE.

Ponadto przed frontem dywizji oddziałują częściowo ogniem: 10 bateria artylerii stałej z rejonu zach. MIĘDZYDROJE oraz 1 samodzielny dywizjon rakiet nadbrzeżnych z rejonu USTKA.

Artyleria nadbrzeżna jest w gotowości do wykonywania zadań ogniowych zgodnie z planem dowództwa Marynarki Wojennej. Na okres walki 16 DZ z desantem morskim 11 i 12 bas oraz 3 sdan podporządkowuje się dowódcy artylerii 16 DZ jako artylerię wsparcia. Stan amunicji w pododdziałach artylerii nadbrzeżnej:

- w 11 i 12 bas — po 1 jo;
  - w 3 sdan — 3 jo.
4. Zadania artylerii 16 DZ ze względów szkoleniowych się nie podaje.
  5. Przydział rakiet i amunicji na pierwszy dzień walki:
    - rakiety: 2×3 kt, 1×10 kt i 1×20 kt oraz dwie rakiety chemiczne kasetowe;

— amunicja: dla moździerzy i sprzętu ppanc po 0,7 jo, a dla pozostałych kalibrów — po 0,9 jo oraz 1 jo dla PPK.
Uzupełnienie i dowóz amunicji — jak sytuacja tyłowa.

III.

Dane uzyskane od przedstawiciela Marynarki Wojennej:

1. Marynarka Wojenna łącznie z wojskami raketowymi i artylerią nadbrzeżną oraz lotnictwem morskim zwalcza desant morski w portach załadowniczych oraz podczas jego przejścia morzem, szczególnie między wyspami Rugią i Bornholmem. Jednocześnie siłami morskimi środków rażenia we współdziałaniu z artylerią raketową i artylerią nadbrzeżną oraz artylerią dywizji:
  - zwalcza zespoły wsparcia ogniowego desantu przeciwnika;
  - osłania pasy zapór morskich;
  - zwalcza trałowce i wzbrania im trałowania przejść w pasach zapór;
  - zwalcza środki desantowe przeciwnika.
2. Marynarka wojenna wykorzystując satelity oraz morskie lotnictwo rozpoznawcze dokonuje lustracji Bałtyku co 2 godziny, a po wykryciu desantu przeciwnika stale go śledzi. Rozpoznanie brzegowe zorganizowane jest na całym odcinku obrony dywizji.
3. Marynarka wojenna dla nawiązania współdziałania z 16 DZ skieruje do sztabu AD 16 DZ oficera artylerii morskiej ze środkami łączności. Oficer ten przybędzie do sztabu AD 16 DZ do godz. 23.00 23.7. Z kolei przedstawiciel artylerii 16 DZ wyznaczony do organizacji współdziałania z marynarką wojenną zostanie zaokrętowany w porcie KOŁOBRZEG do 1.00 24.7.
4. Sygnały współdziałania z 16 DZ:
  - „ZORZA” — przekroczenie przez desant przeciwnika południka 15°00’;
  - „WSCHÓD” — przekroczenie przez desant przeciwnika południka 16°00’;
5. Kanały łączności z marynarką wojenną: poprzez oficera artylerii morskiej i dowódców 11 i 12 bas.

IV.

Dane dotyczące artylerii nadbrzeżnej i OTK (przyjęte w założeniu):

1. Bateria artylerii stałej składa się z dwóch plutonów ogniowych po 2 armaty 130 mm.
Ważniejsze dane techniczno-taktyczne dział 130 mm:
  - donośność — 24 500 m;
  - szybkostrzelność — 5 strzałów na minutę;
  - rodzaj amunicji: granaty odłamkowo-burzące, pociski półpancerne i pociski oświetlające;
  - poziomy kąt ostrzału — 360°;
  - jednostka ognia bateryjna — 600 sztuk;
  - armaty zmontowane są na platformach stałych półodkrytych.

2. Rakiety nadbrzeżne o donośności do 100 km przeznaczone są do zwalczania celów tylko na morzu.
3. 3 sdan składa się z dwóch baterii armat 100 mm po 6 dział.
Ważniejsze dane taktyczno-techniczne dział:
  - donośność — 20 000 m;
  - szybkostrzelność — 6 strzałów na minutę;
  - rodzaj amunicji i wielkość jednostki ognia — jak armaty 130 mm.
4. Artyleria organiczna 15 BWOP w batalionie odwodowym: bateria moździerzy 82 mm (6 szt.) i bateria 82 mm dział bezodrzutowych (6 sztuk).
5. pot KOSZALIN posiada baterię moździerzy 120 mm (6 szt.) oraz w każdym batalionie baterię armat 57 mm (6 dział) i baterię moździerzy 82 mm (9 moździerzy).
6. W każdym bot jest sekcja niszczycieli czołgów wyposażona w trzy SPG-9.

V.

Niniejsze zadanie taktyczne polega na opracowaniu meldunku (propozycji) dowódcy artylerii 16 DZ dla dowódcy 16 DZ dotyczącego użycia artylerii w ogniowym wsparciu działań obronnych 16 DZ, ze szczególnym uwypukleniem proponowanego systemu ognia na kierunku morskim oraz systemu dowodzenia i kierowania ogniem na okres walki z desantem morskim przeciwnika.

SYTUACJA INŻYNIERYJNA 16 DZ

I.

O 16.00 23.7 na SD 16 DZ przybył przedstawiciel Szefostwa Wojsk Inżynieryjnych 1 A i przekazał szefowi saperów dywizji zarządzenie oraz wytyczne do inżynieryjnego zabezpieczenia obrony wybrzeża morskiego, z których wiadomo, że:

1. Oddziały i pododdziały inżynieryjne 1 KA (NZ) wykorzystywały do wykonywania przejść w zaporach minowych ładunki wydłużone i trały przeciwminowe.

W dniach 22—23.7 odbywały się na wybrzeżu NRF w rejonie HAMBURGA i na wyspach zachodniej części DANII ćwiczenia z zakresu torowania przejść w zaporach w pasie wód przybrzeżnych oraz na lądzie. Do tego celu używane były trałowce oraz ładunki wydłużone wystrzeliwane z kutrów i amfibii.

W pobliżu portów i baz morskich stwierdzono w kolumnach wojsk maszerujących różnego rodzaju amfibie i pływające transportery opancerzone oraz sprzęt inżynieryjny do budowy baz wylądowczych.

2. Podczas organizacji obrony wybrzeża morskiego i w czasie walki należy zwrócić szczególną uwagę na realizację następujących przedsięwzięć zabezpieczenia inżynieryjnego:
  - a) rozbudowę systemu zapór przeciwdesantowych w pasie wód przybrzeżnych i na lądzie. Do 6.00 24.7 ustawić zapory w pierwszej kolejności na najbardziej zagrożonych odcinkach desantowania npla;
  - b) minowanie manewrowe — po rozpoczęciu działań desantu morskiego i powietrznego;
  - c) niszczenie newralgicznych odcinków dróg, węzłów i obiektów drogowych oraz przepraw na przeszkodach wodnych;
  - d) utrzymanie sieci dróg doprowadzających do rejonów obrony pułków, stanowisk ogniowych i rubieży rozwinięcia odwodów;
  - e) rozbudowę systemu punktów oporu w pułkach pierwszego i drugiego rzutu siłami tych pułków zgodnie z decyzją dowódcy dywizji. Na najbardziej zagrożonych kierunkach poszczególne punkty oporu oraz luki między nimi — osłonić zaporami minowymi w powiązaniu z systemem ognia broni piechoty i przeciwpancernego;
  - f) skupienie głównego wysiłku na rozbudowie i zagęszczeniu zapór w celu wzbraniania przesuwania się npla w głąb wybrzeża;

- g) racjonalne wykorzystanie sił i środków inżynierskich zarówno w okresie organizacji obrony, jak i w czasie walki z desantem morskim i powietrznym npla.
3. Na korzyść dywizji działają: ksap i kdp z batalionu saperów marynarki wojennej. Zadania dla tych pododdziałów precyzuje szef saperów 16 DZ.

II.

Dotyychczasowy podział sił i środków inżynierskich:

1. Siły:

- 49 pz — 1 k 16 bsap (bez 1 i 3 plut);
- 51 pz — 1 plsap 1 k 16 bsap;
- OInż — 16 bsap (bez 1 ksap i kid);
- OZap — 3 pl sap 1 k 16 bsap;
- OZR — kid.

Ukompletowanie w pododdziałach inżynierskich ludzi i sprzętu:

- w pułkach — 77—80%;
- w 16 bsap — 80%.

2. Środki inżynierskie znajdujące się w pododdziałach i oddziałach dywizji podano w tabeli nr 4.

Tabela nr 4

Środki inżynierskie	Jedn. miary	49 pz	50 pz	51 pz	16 pcz	O Inż 16 DZ	OZap 16 DZ	W ty-łach
Miny ppanc.	szt	240	280	300	—	1500	470	—
Miny ppiech.	szt	300	400	450	—	1000	300	—
Miny sygnalizacyjne	szt	15	25	25	—	100	20	—
Materiał wybuchowy	kg	150	210	230	80	350	150	—
Zapory mało widoczne (ZMW)	pak	10	15	20	—	30	—	—

U w a g i: Pozostały sprzęt inżynierski pułki i 16 bsap posiadają wg etatu (po uzupełnieniu poniesionych strat).

3. Dla organizacji i prowadzenia walki obronnej na wybrzeżu morskim przydziela się dodatkowo następujące środki inżynierskie:
- min ppanc MPP-61 i TM-53 — 8000 szt.;
  - min ppiech PMD-6 — 4500 szt.;
  - min ppiech OZM-3 — 1800 szt.;
  - min pdes PDM-1M — 3000 szt.;
  - min pdes PDM-2 — 4500 szt.;
  - min pdes PDM-3 Ja — 1800 szt.;
  - materiału wybuchowego — 3000 kg.

Środki te będą dostarczane od 21.00 24.7 transportem armijnym w rejon podany przez szefa saperów 16 DZ.

III.

Wiadomości dodatkowe:

1. Kompania desantowo-przeprawowa bsap marynarki wojennej wyposażona jest w transportery pływające PTS.
2. Możliwości załadownicze transporterów pływających PTS:
  - min PDM-1M — 90 szt.;
  - min PDM-2 — 36 szt.;
  - min PDM-3 Ja — 28 szt.
3. Siła wiatru w dniu 23.7 wynosiła 1,5—2° B.

IV.

Praca do wykonania:

1. Przystudiować odpowiednią literaturę, a zwłaszcza:
  - Biuletyn Informacyjny nr 4 (94) — 1969 r., str. 129—150;
  - Instrukcję „O zakładaniu i pokonywaniu zapór minowych”, str. 112—167 i 238—273.
2. Dokonać analizy zadania, ocenić położenie i opracować dane do decyzji w formie wniosków oraz być gotowym do zreferowania ich dowódcy dywizji.
3. Opracować niezbędną dokumentację inżynierskiego zabezpieczenia obrony wybrzeża.

SYTUACJA TYŁOWA 16 DZ

I.

- Po otrzymaniu rozkazu wyjścia dywizji z walki pododdziały tyłowe 16 DZ i podległych jej pułków organizują dowóz środków materiałowych oraz wykonują różnorakie przedsięwzięcia w celu przygotowania tyłów do realizacji kolejnych zadań bojowych.
- Położenie pododdziałów i urządzeń tyłowych pułków oraz dywizji — patrz szkic — załącznik nr 2 do części drugiej.
- Ostatni dowóz środków materiałowych z armii do dywizji miał miejsce o godz. 6.00 23.7. O godz. 16.00 23.7 transport tyłowy oddziałów i dywizji w zasadzie jest opróżniony z ładunku. W oddziałach i tyłach dywizji znajdują się następujące ilości środków materiałowych (patrz tabela nr 5):

Tabela nr 5

Oddziały i pododdziały dywizji	Rodzaje środków materiałowych											Uwagi
	amun. strzel.	amun. strzel. pokł.	amun. moźdz.	amun. art. i art. rak.	amun. do ppk	amun. czołg.	amun. plot.	benzyna	olej napęd.	żywność „W”	żywność „S”	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
49 pz	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	2,0	1,0	
50 pz	0,2	0,4	0,2	—	0,5	0,2	0,2	0,3	0,25	2,5	0,5	
51 pz	0,2	0,3	0,25	—	0,4	0,3	0,4	0,4	0,25	2,0	0,5	
16 pcz	0,4	0,5	—	—	—	0,3	0,3	0,2	0,3	1,5	1,5	
16 pa	0,4	—	—	0,1	—	—	—	0,4	—	3,5	1,5	
16 paplot	0,4	—	—	—	—	—	0,4	0,3	0,5	3,5	1,5	
16 drt	0,3	—	—	—	—	—	—	0,3	0,5	3,5	1,5	
16 dar	0,4	—	—	0,1	—	—	—	0,4	—	2,0	1,5	
16 dappanc	0,4	—	—	0,1	0,3	—	—	0,5	0,3	2,0	1,5	
16 bsap	0,3	—	—	—	—	—	—	0,4	0,3	2,5	1,0	
16 br	0,2	0,4	—	—	—	0,4	0,3	0,3	0,3	2,5	—	
16 bł	0,4	—	—	—	—	—	—	0,5	0,5	3,5	—	
16 bn	0,5	—	—	—	—	—	—	0,5	0,6	3,5	—	
16 kchem	0,35	—	—	—	—	—	—	0,5	0,7	3,5	—	
16 bzaop	0,5	—	—	—	—	—	—	0,3	—	1,5	0,5	
16 bm	0,5	—	—	—	—	—	—	0,5	—	2,5	1,5	
tyły 16 DZ	0,1	0,2	—	—	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	1,5	0,5	

- Urządzenia medyczne dywizji i pułków rozmieszczone poza rejonami ześrodkowania wojsk udzielają rannym pomocy medycznej i przygotowują ich do dalszej ewakuacji. Transport ewakuacyjny 6 bmw po przywiezieniu kolejnej partii rannych z PPM znajduje

się w rejonie 6 bmw i o 16.00 23.7. będzie gotowy do dalszej ewakuacji rannych. Transport sanitarny 16 bm przesuwa się w składzie bm.

Kwatermistrzowi 16 DZ wiadomo, że w PPM o 16.00 23.7 znajduje się następująca liczba rannych wymagających ewakuacji:

- 49 pz — 70 rannych;
- 50 pz — 92 rannych;
- 51 pz — 66 rannych;
- 16 pcz — 35 rannych.

O liczbie rannych w innych oddziałach i pododdziałach dywizji brak danych.

II.

O 16.00 23.7. kwatermistrz 16 DZ będąc na SD dywizji zapoznał się z rozkazem kwatermistrzowskim 1 A, z którego jest mu wiadomo, że:

1. Od godziny 24.00 23.7 RBA czynna jest w rejonie północny wschód M. ŚWIDWIN; w dniu następnym RBA przegrupowuje się za nacierającymi wojskami 1 armii. Kolejny rejon i czas rozmieszczenia RBA podany będzie dodatkowo.

2. Do godziny 23.00 23.7 armia dowiedzie w rejon DPZ 16 DZ:

- amunicji strzeleckiej — 32 tony;
- amunicji strzeleckiej pokładowej — 35 ton;
- amunicji do moździerzy — 22 tony;
- amunicji art. i do BM-14 — 146 ton;
- amunicji do PPK — 13 ton;
- amunicji czołgowej — 210 ton;
- amunicji plot — 72 tony;
- benzyny — 80 ton;
- oleju napędowego — 200 ton;
- żywności „W” — 25 ton;
- żywności „S” — 9 ton.

Następny dowóz środków materiałowych transportem armii — godz. 2.00—3.00 24.7 w rejon wskazany przez kwatermistrza dywizji, w ilościach:

- amunicji strzeleckiej — 10 ton;
- amunicji strzeleckiej pokładowej — 6 ton;
- amunicji moździerzowej — 10 ton;
- amunicji art. i do BM-14 — 30 ton;
- amunicji czołgowej — 84 tony;
- amunicji plot — 30 ton;
- benzyny — 83 tony;
- oleju napędowego — 48 ton.

W czasie pierwszego dowozu środków materiałowych zezwala się na wykorzystanie transportu armijnego dowożącego mps oraz amunicję artyleryjską do godz. 3.00 24.7, po czym należy go odesłać w rejon RBA. Dla uzupełnienia zapasów ruchomych brakujące

ilości środków materiałowych dywizja pobierze własnym transportem ze składów okręgowych. Będą to:

- amunicja strzelecka, strzelecka amunicja pokładowa i amunicja dla moździerzy — ze składu okręgowego w m. SŁAWBORZE (7448); skład czynny od godz. 7.00 do 10.00 24.7;
- amunicja pozostałych rodzajów — ze składu okręgowego w m. PŁOTY (6218); skład czynny od godz. 5.00 do 8.00 24.7;
- mps ze składu okręgowego w m. BIAŁOGRÓD (8862), skład czynny od godz. 6.00 do 9.00 24.7.

W czasie walki zaopatrywanie dywizji należy organizować własnym transportem z podanych wyżej składów, czynnych dla 16 DZ każdego dnia od godz. 4.00 do 8.00 oraz od 15.00 do 19.00. Ilości pobieranego zaopatrzenia — do 80% zapasów ruchomych dywizji. Żywność należy pobierać ze składu w m. GRYFICE.

3. Na pierwszy dzień walki 16 DZ przydzielą się następujące limity zużycia:

— amunicji strzeleckiej	— 0,4 jo;
— amunicji strzeleckiej pokładowej	— 0,6 jo;
— amunicji moździerzowej	— 0,7 jo;
— amunicji art. i do BM-14	— 0,9 jo;
— amunicji do PPK	— 1,0 jo;
— amunicji czołgowej	— 0,5 jo;
— amunicji plot	— 1,2 jo;
— benzyny	— wg potrzeb
— oleju napędowego	— wg potrzeb
— żywności „W”	— 1 rdz.

4. Do godz. 3.00 24.7 6 bmr należy przekazać oficerowi kwatermistrzostwa armii, który o 2.00 24.7 zamelduje się u szefa służby zdrowia 16 DZ. W czasie walki ewakuację rannych będzie się organizować transportem dywizji do szpitali stacjonarnych, uwidoczniionych na szkicu nr 2 do części drugiej.

5. KSD 1 A od 23.00 23.7 — rozwinięte w rejonie m. RZEPCZYNO (5254).

6. Meldunki przedstawiać:

- o zakończeniu zaopatrywania dywizji i zgromadzeniu pełnych zapasów ruchomych środków materiałowych — do godz. 11.00 24.7;
- do godz. 22.00 codziennie wg stanu o 20.00;
- natychmiast o uderzeniach bmr wykonanych na pododdziały i urządzenia tylowe dywizji.

III.

Dane dodatkowe:

1. Drogi dowozu i ewakuacji dywizji kwatermistrz 16 DZ uzgodni z kwatermistrzem POW (dla celów szkoleniowych nie podaje się).

2. Aktualną wagę jednostek kalkulacyjnych 16 DZ przedstawiono w tabeli nr 6.
3. Ukompletowanie pododdziałów tyłowych pułków — przeciętnie około 80% stanu etatowego.
4. Ukompletowanie tyłów dywizji — w 75%.

IV.

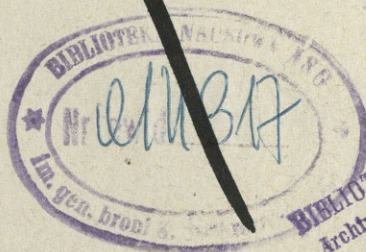
Tyłowe zadanie taktyczne polega na wypracowaniu w roli kwatermistrza 16 DZ koncepcji zaopatrywania i zabezpieczenia medycznego dywizji, a w tym na:

- wydaniu wstępnych wytycznych i zarządzeń dotyczących zaopatrywania oddziałów dywizji;
- opracowaniu i zameldowaniu propozycji kwatermistrza 16 DZ, co do zaopatrywania i zabezpieczenia medycznego dywizji;
- opracowaniu rozkazu kwatermistrzowskiego 16 DZ.

Tabela nr 6

**WAGA JEDNEJ JEDNOSTKI KALKULACYJNEJ 16 DZ (W TONACH)
PRZYJĘTA W ĆWICZENIU**

1	2	Rodzaj środków materiałowych										
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Oddziały	amun. strzel.	am. strzel. pokład.	am. moźdz. 82 i 120 mm	am. art. i art. raket.	am. do PPK	am. czołg.	am. plot.	benzyna	olej napęd.	żywn. „W”	żywn. „S”
1.	49 pz	26	18	22	23	2	54	20	30	70	4	2
2.	50 pz	24	18	20	23	2	54	21	30	70	4	2
3.	51 pz	25	17	22	23	2	54	20	30	70	4	2
4.	16 pcz	5	13	—	—	—	100	10	20	90	2	1
5.	16 pa	8	—	—	160	—	—	—	25	—	2	1
6.	16 paplot	5	—	—	—	—	—	42	16	3	1	0,7
7.	16 drt	2	—	—	—	—	—	—	6	2	0,4	0,2
8.	16 dar	2	—	—	50	—	—	—	8	—	0,5	0,3
9.	16 dappanc	3	—	—	16	3	—	—	6	2	0,6	0,3
10.	16 bsap	3	—	—	—	—	—	—	18	8	1	0,7
11.	16 br	3	2	—	—	—	6	2	6	5	1	0,7
12.	16 bł	2	—	—	—	—	—	—	7	1	0,7	0,4
13.	16 bn	1	—	—	—	—	—	—	9	3	0,7	0,4
14.	16 kchem	0,4	—	—	—	—	—	—	3	—	0,2	0,3
15.	16 bzaop	3	—	—	—	—	—	—	41	—	1	0,5
16.	16 bm	0,6	—	—	—	—	—	—	4	—	0,4	0,2
17.	Razem w 16 DZ	113	68	64	295	9	268	135	259	324	24,5	11,8

BIBLIOTEKA NARODOWA ASG WP
Archiwum Działu Słody Specjalnych
Nr ewid. **039812**

4 skłnice

Wydrukowano w 500 egz.

Egz. Nr 1—500 Bibl. Tajna ASG

Druk ASG — Nr z. 71 z dn. 6.10.70 r.

ARKUSZ Nr 2
do poz. 03242/NW

LEGENDA

- Rejonny przypuszczalnego bazowania sił dywersyjnych npla
- Obiekty ochraniające przez oddziały samoobrony
- Przeciwdywersyjne zabezpieczenie tras komunikacyjnych i innych obiektów siłami bot

WYKONANO w 500egz.
Egz. 1-500 Zeszyt Taktyczny

POŁOŻENIE WOJSK WŁASNYCH I WIADOMOŚCI O NIEPRZYJACIELU

0 16.00 23.07.

Mapy 1:100 000

Załącznik nr 2 do części drugiej

TAJNE

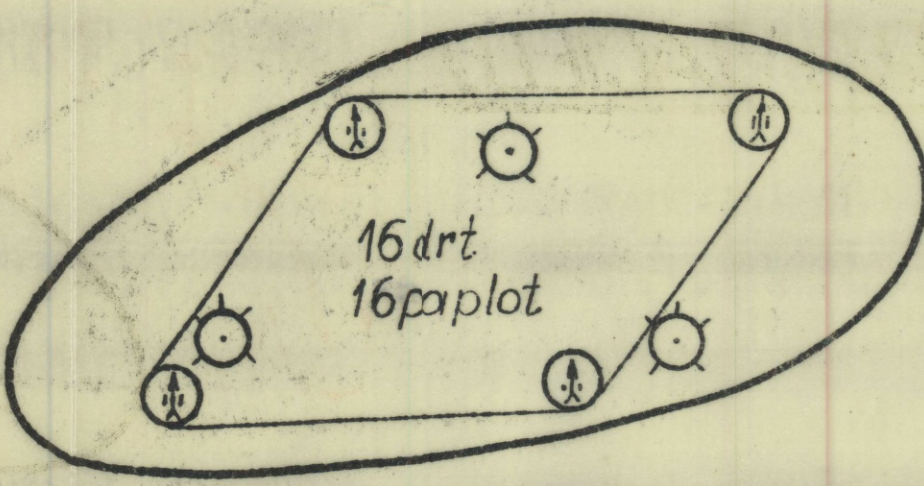
Eqz. Nr. ....
Poz. ks. 03244/JWW

9DPanc

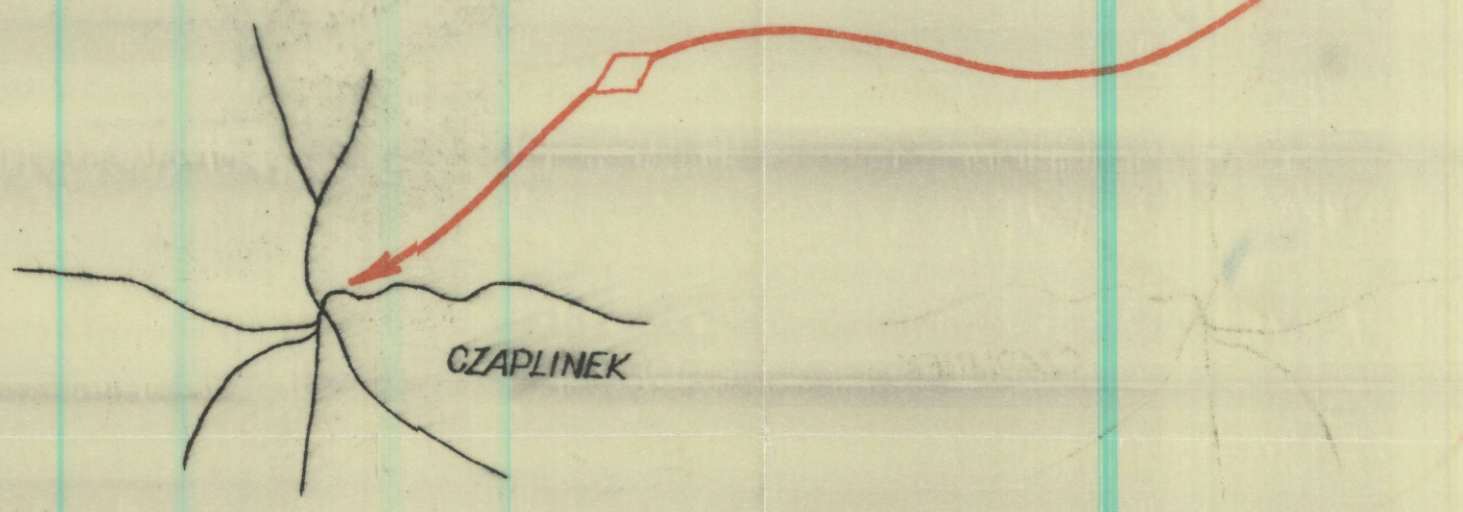
13881
13882
13883
13884
13885
13886
13887
13888
13889
13890
13891
13892
13893
13894
13895
13896
13897
13898
13899
13900

49pz
KSD

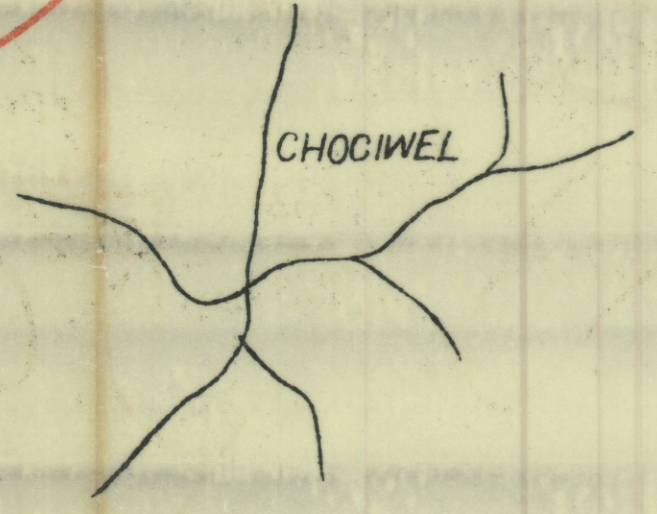
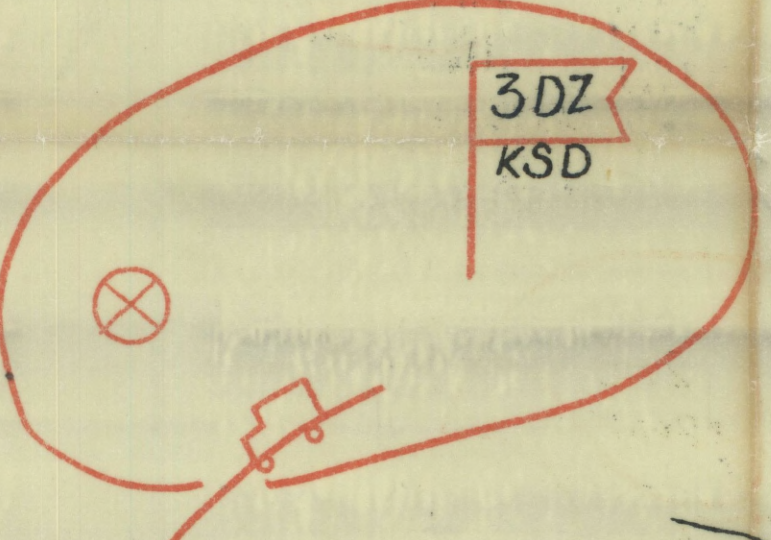
6bmw

1A

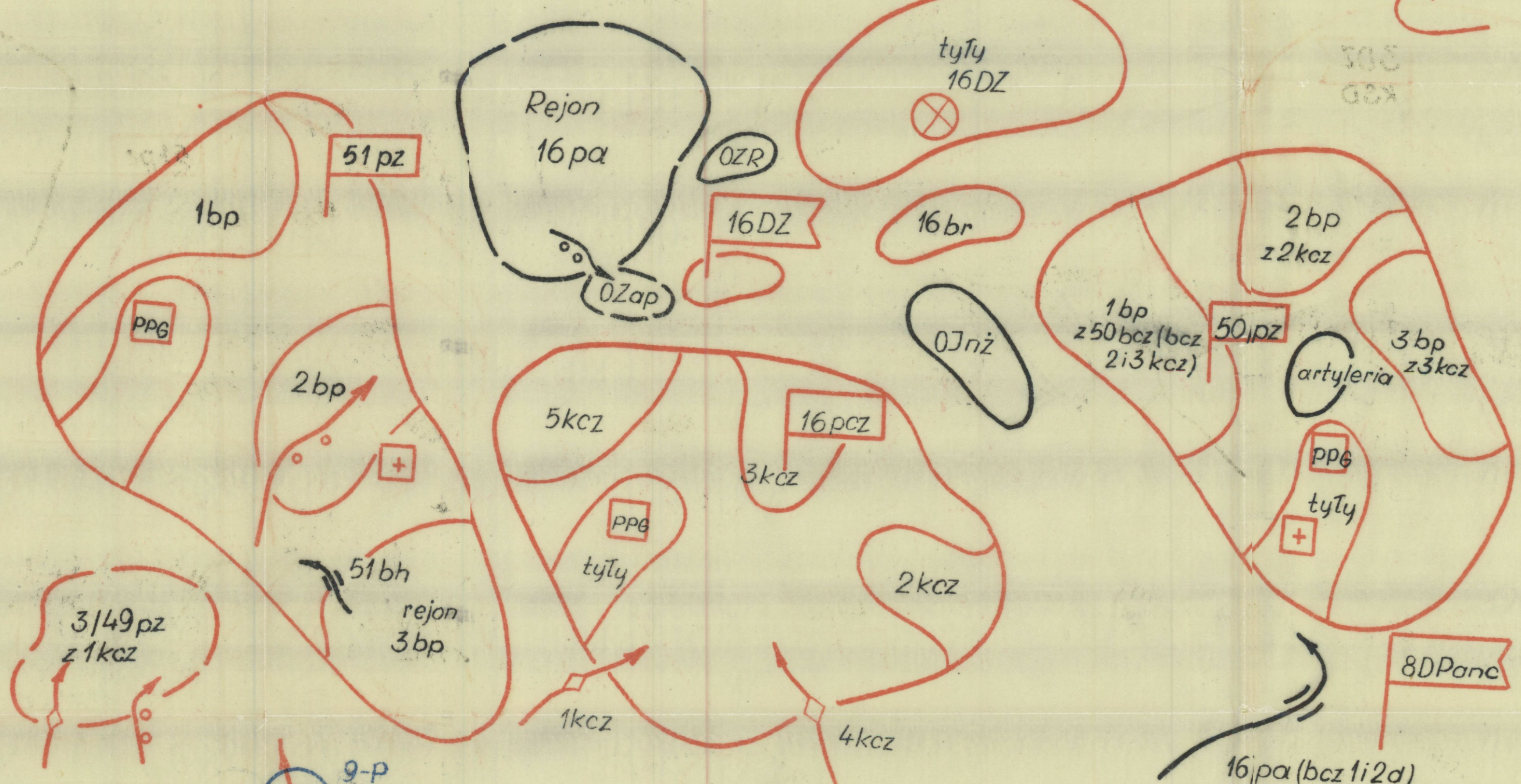
część tyłów 8DPanc

12pz

49pz

49pz

8DPanc

16pa (bcz 1 i 2d)

18pcz

30-P
15.30

3DZ
9,11,12 pz 3pcz

49bh

6kp

2/49pz
z 2kcz

1/16pa

9-P
15.50
3bp

8DPanc
16,17,18 pz 8pz

11pz

3kp
1/49pz 2kp
z 49 bcz (bcz 1 i 2kcz)

5kp
1k-3 i 2 bcz
15.30 23.7

16pcz

8pz

1BZ

3pcz

1kp
3kcz

1/1ABAA

16 dappanc

2/16 pa

17pcz

3DPanc

31BZ

CHOSZCZNO

16pcz DRAWNO

32BZ

71 bczmot

czołgi
transportery
?

czołgi
transportery
?

WYKONANO w 500 egz.
Eqz. 1-500 Zest. 10ktyczny

TAJNE
Ez. Nr.....
Poz. Ks. 03242/WW
ARKUSZ Nr 1

ZATWIERDZAM

Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego
w Bydgoszczy

Dnia ..... 1970r.

PLAN DZIAŁAŃ PRZECIWDYWERSYJNYCH

NA ZAGROŻONYCH, LESISTYCH OBSZARACH WOJEWÓDZTWA BYDGOŚKIEGO

